

TARUPETTÄI

KARULA RAHVUSPARGI INFOLEHT nr. 21

talv 2004

Novembrikuine täiskuuõhtu Ähijärvel.

Foto Mats Meriste

Aasta otsaga sealmaal, et päike ei viitsi ennast sugugi enam silmapiirilt kõrgemale vedada ning sealgi peidab ta end enamasti pilvede taha. Kui vihm ja pori lumevalgust ei lase peegeldada, poeb hinge väsimus ja nukrus.

Sestap on talvine kuuvalgus mõnikord päevasest väärtuslikum. Kuu avab kummalisi maastikke ja annab maailmale teise avaruse. Taevast muutub kuuvalgus kõrgemaks, metsapiir kaugemaks ja oma südametused lähedasemaks.

Valgeid jõule!

Seekord luubi all:

- *Lähimas tulevikus muutuvad kohustuslikuks metsamajandamiskavad*
- *Loodushoiu- ja maastikuhooldusrahad on jaotatud*
- *Ülevaade kaitse-eeskirja eelnõu kohta tulnud ettepanekutest*
- *Hakkab lõppema 3 aastat väldanud LIFE projekt*
- *Aasta jooksul läbi viidud KIK-i projektidest*
- *Tartus toimunud konverentsil arutleti keskkonnasõbraliku põllumajanduse tuluse teemadel*

Metsamajanduskavad muutuvad kohustuslikuks

Selle aasta aprillis võeti vastu uus metsaseadus, mis ütleb, et alates 01.01.2005 muutub metsamajanduskava kohustuslikuks. Seega ilma kehtiva kavata keskkonnateenistus raideid enam ei kooskõlasta.

Siiski ei ole asi nii lihtne, et kui metsaomanikul on kehtiv metsamajanduskava (metsade majandamise kava), siis ei ole vaja muretseda. Ka praegu kehtivad kavad tuleb esitada keskkonnateenistusse kehtestamiseks, vastasel korral muutub kava ikkagi esimesel jaanuaril kasutuks.

Enne uut aastat kinnitatud metsateatiseid siiski kehtivust ei kaota ja kui on kehtiv metsateatis (kehtib 1 aasta) saab planeeritud raided lõpuni viia kehtestamata kavast hoolimata.

...segane lugu...

...ja segasemaks läheb...

15. novembril algatati Toompeal metsaseaduse muutmise eelnõu, mille eesmärgiks on kavade kohustuslikuks muutmise sätte jõustumise edasilükkamine 2006. aasta algusesse. Kas see muudatus ka vastu võetakse, ei ole teada.

Natuke lihtsamalt:

- Alates 1 jaanuar 2005 on metsa raiumiseks vajalik metsamajanduskava olemasolu
- olemasolev kava peab olema kehtestatud!!!
- kehtestama peab kõik kavad, mis on koostatud enne seitsmendat märtsi 2004
- metsateatiseid, mis on kinnitatud enne esimest jaanuari 2005, kehtivad 1 aasta ning nende alusel saab raideid teostada kava puudumisest (kehtestamata kavast) hoolimata.

Metsamajanduskava kehtestamiseks peab:

- minema kohaliku keskkonnateenistusse
- võtma kaasa olemasoleva metsamajanduskava
- võtma kaasa teostatud raiete nimekirja.

Kellel veel ei ole metsamajanduskava, peab selle saamiseks pöörduma kohaliku keskkonnateenistusse.

On olemas võimalus, et kõik see hakkab toimima alles aastast 2006 (siiski ärge sellele võimalusele lootma jääge!!!)

Kas 2005 või 2006 – kavad tuleb koostada ja kehtestada nii või naa ja parem varem kui hiljem.

Mats Meriste
Koosluste kaitse spetsialist

Veetka hobusetalli restaureerimine

Alates möödunud suvest on rahvuspargis kuulda olnud erinevaid versioone Veetka maakivihoonde ehitusest, omaniku ja kaitseala vahelisest mitmetimõistmisest jne. Kaitsekorra spetsialistina püüan siinjuures antud teemat natuke lahata.

Veetkal on tegemist vana lagunenud müüride ja ilma katuseeta endise hobusetalliga, mida soovitakse üles ehitada turismiteenindusfunktsiooniga hooneks.

Tulenevalt kaitseala kaitse-eeskirjast ja looduskaitsealadest on vaja antud hoone mahtusid arvestades ehitustegevus kaitsealaga kooskõlastada.

Hoone ehitamiseks tuleb koostada ehitusprojekt, projekti koostamiseks on vajalikud projekteerimistingimused, mille väljastab kohalik omavalitsus ning mida ei või väljastada kaitsealavalitseja nõusolekuta. Veetka tallile oli küll koostatud ehitusprojekt, kuid projekteerimistingimusi ei olnud rahvuspargi Administratsiooniga kooskõlastatud. Projekteerimistingimuste alusel tehakse ehitusprojekt. Kui ehitusprojekt on tehtud vastavalt projekteerimistingimustele (kaasa arvatud kaitseala valitseja poolt esitatud tingimused), siis väljastab kohalik omavalitsus ehitusloa. Ka

ehitusloa vajab enne väljastamist kaitseala valitseja nõusolekut. Veetka talli projektis ei olnud meiepoolsete tingimustega arvestatud ja projekt ei vastanud kaitsealal kehtivate nõuetega. Projektis kavandati väliskonstruksioonide muutmist: viilkatuse asendamist lamekatusega ja väljaehitise rajamist.

Ehitusprotsessi tuldi kooskõlastama selles etapis, kui omavalitsus oli väljastanud juba ehitusloa.

Keskkonnainspektsiooni ettepanekul tühistas omavalitsus ehitusloa, peatati ehitustegevus ja omanikul paluti projektdokumentatsioon viia kooskõlla kehtivate seadustega.

Tänaseks päevaks on omanik taotlenud vallast projekteerimistingimused ning need on väljastatud kaitsealaga kooskõlastatult. Eeldatavasti käib hetkel projekteerimine.

Loodame et lõpptulemuseks on kõiki rahuldav lahendus.

Henno Peegel
kaitsekorra spetsialist

Üheksa enim korratud ettepanekut kaitse-eeskirja eelnõu kohta

Peale pikka ettevalmistusprotsessi on valmis saanud Karula rahvuspargi kaitse-eeskirja eelnõu ning see on nüüdseks ära saadetud Keskkonnaministeeriumisse kooskõlastamiseks. Enne ministeeriumisse saatmist muudeti kaitse-eeskirja ülesehitust vastavalt ministeeriumi poolt välja töötatud vormile, kaitse-eeskirja sisu sellest ei muutunud. Peale kooskõlastamist läheb eeskiri Valitsusse kinnitamiseks.

Karula rahvuspargi planeeritav pindala on 12 260 ha, sellest eramaad 3796 ha, jätkuvalt riigiomandis olevat maad 1110 ha ja riigimetsamaad 7354 ha. Pindala suureneb uue eeskirjaga 1165 ha.

Kaitse-eeskirja avalikustamise käigus saadeti tähtitud kirjad 182-le kaitsealal paikneva kinnisaja omanikule. Lisaks avaldati kuulutused lehtedes nende maaüksuste kohta, mille omanikke me ei teadnud või olid need surnud ning nendele maaomanikele, kes kirja kätte ei saanud. Kaitse-eeskirja avalik arutelu toimus Karula Rahvuspargi Ähijärve Öppekeskuses 16. oktoobril. Arvamusi ja ettepanekuid võis teha 4. - 22. oktoobrini. Mitmesuguseid ettepanekuid ja arvamusi on kirja või e-posti teel esitanud 18 maaomanikku ning 3 muud asjast huvitatud isikut, Antsla Vallavalitsus ja Antsla Metskond. Kõikide kirjade koopiad saadeti koos kaitse-eeskirja eelnõuga Keskkonnaministeeriumisse. Arvamust ei avaldanud 150 kinnistu omanikud.

Täname kõiki, kes andsid oma panuse avalikustamise koosolekul või kirja teel. Eriti suured tänud Andy Karjusele, kes oli kaitse-eeskirja eelnõud läbi vaadates ära teinud väga suure töö ja juhtis tähelepanu mitmetele asjakohastele.

Siinkohal toome ära ettepanekutes enim kirgi kütnud teemad ning selle, mida meil on selle peale kohta:

1. Konkurentsituatsioonilt kõige rohkem heideti ette seda, et kaitse-eeskiri on kirjutatud käsin-keelan stiilis ega kajasta kõigi nende piirangute ja kitsenduste tõttu saamata jäänud tulu kompenseerimist (maamaksu soodustus seda ju ei kata) ning et lisaks käskudele ja keeldudele võiks kaitse-eeskiri kajastada kaitsealapoolset kohustust omanike harimiseks-koolitamiseks, traditsioonilise ehituse realseks toetamiseks, kahjude hüvitamiseks, arendustegevuseks ning hoiutoetuste maksmiseks. Pean tunnustama, et kaitse-eeskiri on tõesti väga puises ja raskestimõistetavas vormis. Samas pole meie võimuses määruse ülesehitust muuta, see on määratud Keskkonnaministeeriumi ja Riigikantselei poolt ning loodame, et hoolimata kaitse-eeskirja stiilist ja vormist saab rahvuspargi meeskond oma koostöövalmidust tegudega näidata.

Praegu Eestis rakendatavad kompensatsioonid ei kata kaitsealal kinnistult saamata jäänud tulu. Kompenseeritakse vaid osa maamaksust. Võimalik on oma maa ära vahetada väljaspool kaitseala asuva maa vastu või riigiga kokkuleppel riigile müüa. Maa vahetamine sobib ainult neile metsaomanikele, kes kohapeal ei ela ja kellel on suhteliselt ükskõik, kus

nende mets asub. Peale selle on see protsess tänini väga pikaldaselt toimunud. Karula rahvuspargis on senini ära vahetatud 12 maatükki, kusjuures kõik need viimase aasta jooksul, samas on mõni vahetustootlus menetluses olnud juba ligi kuus aastat. See protsess oleneb Maa-ametist.

2. Pärnis mitu ettepanekut tehti kalapüügi kohta. Leiti, et Ubajärvel võiks olla kalapüük lubatud ka spinningu, ujuvunna ning lendõngega. Lisaks arvati, et kala võiks tohtida püüda kõigil kaitseala järvedel. Ubajärve kalapüügi piirangud on tingitud sellest, et Ubajärves kasvab eriti haruldane taim – muda-lahnarohi. Pärast Limnoloogijaama spetsialistidega konsulteerimist otsustati, et Ubajärves lubatakse kalapüük spinninguga, lendõngega ja nakkevõrkudega. Püük ujuvunnaga liigutab järvepõhja ning võib lahnarohule kahjulikult mõjuda. Rahvuspargis on kalapüük keelatud ainult ökoloogiliselt väärtuslikes järvedes, kus kaitstakse ka kalapopulatsioone kui ühte järve elustiku komponenti. Uue kaitse-eeskirjaga on kalapüük lubatud kõikides piiranguvööndis ja osades sihtkaitsevööndis asuvates järvedes (täpsemat informatsiooni saab rahvuspargist).

3. Mitu ettepanekut tuli selle kohta, et kaitse-eeskirjaga peaks lubatud olema kopra poolt üleujutatud metsades lageraide tegemine, et omanikul oleks võimalik kopra käest päästa veel, mis päästa annab. Samuti arutleti sellel teemal avalikustamise koosolekul. Kaitse-eeskirja eelnõud täiendati sättega, et turberaiet võib teha kopra poolt üleujutatud aladel Rebäsemõisa-Kolski, Mähkli, Kaika ja Jõepera piiranguvööndis, kusjuures kopra poolt üleujutatud aladel võib turberaiet teha metsaseaduses kehtestatud nooremates puistutes. Sihtkaitsevööndis pole võimalik lõppraideid (seal hulgas turberaiet) lubada.

4. Leiti, et kaitse-eeskirja eelnõu punkt, mis käsitles hoonete väliskonstruktsiooni muutmist vastavalt kaitseala valitseja nõusolekule, tuleks kaitse-eeskirjast välja jätta või tuleks ära jätta sellele punktile järgnenud loetelu. Nimetatud punkt on lisatud kaitse-eeskirja Looduskaitseaduse §31 lõige 2 punkt 8 leevendamiseks. Vastavalt ettepanekutele on täiendatud loetelu punkte järgnevalt: piiranguvööndis on keelatud olemasolevate hoonete väliskonstruktsioonide muutmise, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul järgmistel juhtudel: lamekatuse viilkatuseks ehitamine; tuulekoja ehitamine; hoonete esialgse välimuse taastamine; kaitseesmärgile mittevastavate hoonete lammutamine ja ümberehitamine; eksperthinnangul lagunenud hoonete lammutamine ning rekonstrueerimine. Selline sõnastus aitab säilitada traditsioonilisi Karulale omaid hooned.

5. Segadust tekitas punkt, mis käsitles ehituskeeldu väljaspool olemasolevaid hoonestusalasid. Leiti, et selline lähenemine on liiga ranget. Mitmes kirjas arvati ekslikult, et hoonestusala tähendab olemas olevat hoonet või vun-

damenti. Karula rahvusparki üks peamisi kaitseeesmärke on traditsioonilise taluarhitektuuri ja asustusstruktuuri säilitamine. Nimetatud punkti näol on tegemist Looduskaitseeaduse leevendusega, kusjuures lubatakse ehitada olemasolevale hoonestusalale (st ala, mis jääb olemasolevate hoonetega piirnevale alale) ja taluõuede algsetes kohtades, piirates kaitseala valitseja võimalikku suva ehitiste lubamiseks väljaspool varasemaid hoonestusalasid.

6. Samuti tehti mitu ettepanekut selle kohta, et eramaad tuleks sihtkaitsevööndist välja arvata. Hoolimata sellest, et eraomanikule on äärmiselt ebameeldiv, kui tema maad sihtkaitsevööndisse kuuluvad, peame me vööndite piiritlemisel lisaks inimese vaatenurgale vaatama ka seda, millised loodusväärtused ühes või teises kohas on ning seda, millised on nende kaitseks vajalikud minimaalsed piirangud. Omandivormi ei saa võtta tzoneerimise aluseks.

7. Oli paar ettepanekut selle kohta, et väikeveekogude rajamise piirsuurus peaks olema suurem kui 1000 m², peasjalikult silmas pidades seda, et kui taluõue lähedusse jääb mõni niiske ala, siis võiks ju selle terves ulatuses üheks hiiglaslikuks tiigiks kaevata. Karula aladel on talutiigid traditsioonilised. Pääaegu iga talu sauna juurde kuulus tiik. Samas pole teada, et oleks

kaevatud tiike, mis oleks ookeanidele konkurentsi hakanud pakkuma. Enamasti on nende niiskete ja soiste alade näol tegemist väikesoode ja soostunud niitudega, mis on siinkandis bioloogilise mitmekesisuse kaitse koha pealt ühed väärtuslikumad looduslikud ja poollooduslikud elupaigad.

8. Paaris kirjas leiti, et kopraid on liiga palju. Enamikes piiranguvööndites (välja arvatud Silla piiranguvööndis) on koprajaht lubatud vastavalt jahiseadusele, nii nagu ka väljaspool rahvusparki, nii praeguse kui ka tulevase kaitse-eeskirja järgi. Kobraste arvukuse reguleerimise eest vastutavad jahimehed.

9. Paar inimest protesteeris kaitse-eeskirjas kasutatud vööndinimede võrukeelse kuju pärast. Eks need õ-d ja ä-d tekitavad võõristust. Ja kohapeal võru keele Karula murrakut rääkivale inimesele tundub, et sedasi ta küll oma keelt ei vääna, kui ta üht või teist sõna välja ütleb. Samas, kui hästi kuulata, siis ega nendes sõnades pole tegemist ju päris puhaste a-de ja o-dega, nii et neid koledaid täppidega tähti tuleks võtta pigem märgina, mis tähistab seda vahepealset häälikut, mida seal sõnas kasutatakse.

Kaili Preismann
seire ja andmehõive spetsialist

Vallimäe talu omanik Helmi Vähi rahvusparki direktor Pille Tomsonile oma muret kurtmas.

Foto Heino Käos

Niitudest ja niitmistest

Aasta hakkab vägisi otsa saama – aeg taas kokkuvõtteid teha. Võtaks korraga kokku kaks niitmist puudutavat teemat – loodushoiutoetused ja KIK-i poolt finantseeritud maastikuhoolduse projekti. Kaks suhteliselt sarnast rahastust – ikka selleks, et toetada maastike hooldamist ja uute võsastunud jäätmaade kasutuselevõttu. Erinevusi on kah:

Loodushoiurahad

- selgelt piiritletud määrad

- maksta saab vaid inventeeritud aladel (inventeeritud ala on niit, mida botaanikud on üle kaenud ja kinnitanud selle väärust)

- lepingu sõlmimise aluseks on maakasutaja initsiatiiv – peab kirjutama taotluse

- summa on üpriski suur (sellel aastal kokku 380 000 krooni)

- kui töö on teostatud, saab teostaja raha maksuvabalt ja kohe kätte.

Maastikuhoolduse rahad

- makstava summa ulatus selgub läbirääkimisel
- maksmise piirkonnad ei ole ette määratud
- tegemist on Rahvuspargi tellimusega – tellija määrab piirkonna

- summa on suhteliselt pisike (sellel aastal kokku 72 500)

- pärast töö üleandmist kulub raha laekumiseni veel ilmatu aeg – sööb nii teostaja kui ametniku närve.

Kogusummad on juba nimetatud, nüüd natuke rahade jagunemisest. Üldjoontes jagunesid summad sarnaselt – niitmise ja võsalõikamise vahel. Erisus on aga kolmandas rubriigis – loodushoiurahadest oli ette nähtud karjaaedade rajamise toetus, maastikuhoolduses aga vanade okastraataedade likvideerimise rahad.

Loodushoiutoetuste rahadest toetati sellel aastal 204 ha niitude hooldamist (vahet ei tehtud niitmisel ja karjatamisel - kohati need ju ka kattuvad). Maastikuhoolduse projektist, nagu öeldud, saab rahasid jagada natuke laiemale alale kui niitudele. Sellel aastal saigi sellest projektist makstud nii söötis põllumaade hooldamiseks, juba kulustunud ja mätastunud niitude taastamiseks kui ka oluliste vaateliste objektide hoolduseks kokku 26 hektaril.

Võsa ei ole vaatamata aastatepikkusele võitlusele

ikka veel rahvuspargist kadunud. Loodushoiurahade toetusel puhastati võsast 23 ha niite. Palju sellest on juba korduvad võsavõtmised – raiutakse samalt alalt ikka uuesti – ega see võsa kergelt alla ei anna. Kuna maastikuhoolduse projekti summad on palju väiksemad, siis sai nende rahadega võsast puhtaks vaid 6,2 ha erinevaid maid.

Karjaaedade tasakaal jäi sellel aastal selgelt plusspoolele – loodushoiutoetuste toel rajati 21 km uusi tarasid (peamiselt elektritarad, mõni lõik võrkaeda lammastele, aga ka üks lattaed), maastikuhoolduse rahadega lammutati aga ainult 2,8 km vanu kolhoosiaegseid okastraataedasid. Kuna aedade rajamine ja likvideerimine on kulukas töö, läkski suur osa mõlema rahaallika summadest just aedade peale. Siiski on see tööpõld veel suhteliselt lai, küllaga vedeleb põldudel ja niitudel mahavajunud ja roostetavaid tarasid ja ka uute tarade rajamine pole kaugeltki mitte lõppenud.

Selleks aastaks siis kõik – rahad jagatud ja tööd tehtud. Mis saab järgmisel aastal, pole hetkel veel teada – miskit ehk ikka saab. Niipalju veel julgustuseks – inventeeritud alasid, kuhu saab maksta loodushoiutoetust, on rahvuspargis kokku 514 ha, sellel aastal maksti seega vaid pooltele aladele. Põhjus ei olnud rahapuuduses (nagu see enamasti kipub olema), vaid selles, et taotlusi lihtsalt ei esitatud... ja märjemates kohtades keeras ilm asja untsu. Kuis rahadega olema saab, seda veel ei tea aga taotluse võiks kevadel ikka esitada – rumal lugu, kui ainult selle puudumise tõttu rahast ilma jääd...

Mats Meriste
koosluste kaitse spetsialist

Koolitustest ja trükistest

Käsitööpäeval õpetati takukoti kudumist.

Foto Merike Tsimmer

SA Keskkonnainvesteeringute Keskus poolt finantseeritud projekti "Keskkonnakaitse koolitused Karula rahvuspargis" raames viidi 2004.aasta jooksul läbi hulk koolitusi ja üritusi.

14.aprillil toimunud **maaomanike nõupäeval** "Künnipäev Karulas" kõneldi põllumajandus- ja loodustoetustest. Infopäeval osales 24 osalejat, neist lövi-osa kohalikud elanikud.

16. aprillil leidis aset **turismiettevõtjate infopäev**, mille käigus korraldatud koostöötemaatiline väljasõit Haanjasse oli katseks ühendada kohalikud võtmeisikud – turismiettevõtjad, MTÜ-d, kohalikud omavalitsused. Osales 20 inimest.

8.mail toimunud **tohupäev** oli atraktiivne ja hariv. Osales 18 huvilist.

15.-16.mail viidi läbi **loodusgiidide koolitus**. Loengud puudutasid kohalikku rahvapärimust, ajaloolist asustust ja muutusi maakasutuses. Anti ka ülevaade uuest kaitse-eeskirjast ja uutest matkaradadest, kõneldi giidide atesteerimisest. Ekskursioonil

tutvustasid loodusgiidid enda poolt valitud objekti. Kohal oli 20 osalejat.

24.mail toimunud **laste looduspäeval** õpetati kohalikke lapsi (sedakorda 18 neist) loodust pildistama.

31.juulil toimus kohe 2 üritust: hommikupoole **käsitööpäev**, mil 38 huvilist said käe valgeks kangakudumisel; õhtul übersünni läbiteinud simman. Viimane üritus on läbinud olulise kvaliteedimuutuse, nimeks ja sisuks **pärimusmuusikaõhtu**. Rahvalikul ja õdusal õhtul oli läbikäijaid küll alul palju, pikemalt jäi pidama ligi 80 folkloorifänni.

Maalilaager platseerus tänava Lüllemäel, ajaks 21.-26.august. 26 kunstihuvilist leidsid aineküllal loodusest kui ka sealsetest toredatest ehitistest.

Koolituste tsükli lõpetas 4.-5. septembril läbi viidud **traditsioonilise ehituse koolitus**. Populaarsel koolitusel kõneldi katusekonstruktsioonidest ja -kattematerjalidest, praktilise tööna näidati laud-, sindel- ja kimmkatuse lõomist. Kõrvalteemaks oli viimistlussegude kasutamine, näidistööks õppekeskuse trepi iluravi. Koolitusel osales kokku 35 ehitushuvilist.

Aastate jooksul toimunud koolituste infomaterjalid on kogutud mappi, see on õppekeskuse seminariruumis kõigile asjast huvitatuile tutvumiseks saadaval.

Projekti "Karula rahvuspargi trükised" raames anti tänava välja 4 numbrit rahvuspargi infolehte "**Taru-
pettäi**", trükivalgust nägi teemavoldik "**Karula järved**". Kordustrukistena ilmusid eesti- ja

soomekeelne värviline infovoldik, sarja täienduseks sai **võrukeelne infovoldik**. Ka trükiti juurde Ähijärve teeraja voldikut.

Tulevaks aastaks on mõlema projekti KIK-i rahastamisotsus selgunud, teilt, head kohalikud elanikud, ootame häid ideid planeeritavate koolituste teemade kohta. Ka loodame heale koostööle tulevaste projektijuhtidega (huvitatuid ootame kandidaerima!).

Merike Tsimmer,
külastuse ja loodus-
hariduse spetsialist

Leiti kolm uut jõevähi leiukohta

2004. aastal uuriti jõevähi kui mitmeti väga tähtsa liigi varude seisundit Karula rahvusparki veekogudes. Jõevähi elupaigaks sobivust ning vähi levikut hinnati 14 veekogus. Vähi esinemise ning asustustiheduse määramiseks viidi läbi katsepüügid vähi-mördadega.

Uuringu tulemuste põhjal esineb jõevähk kuues Karula rahvusparki järves. Nendest kolme veekogu puhul oli varasem vähi esinemine dokumenteerimata. Kahe järve puhul täheledatai vähi arvukuse langemist viimaste aastate vältel. Jõevähki ei esine viies uuritud järves ja kolme jõe rahvusparki piires paiknevates lõikudes.

Piiratud ulatuses jõevähi harrastuspüüki on 2005. aastal soovitatav võimaldada vaid Ähijärvel.

Vähivarude kaitseks on tähtis järelevalve tagamine. Suurimaks ohuks on röövpüüdjate poolt võimalike haigusetekiitajate (katku) levitamine desinfitseerimata püügivahenditega.

Vähivarude säilimise huvides on kindlasti vajalik vähi vaenlaste (eeskätt mingi) arvukuse piiramine.

Margo Hurt Ähijärvel vähimörda kontrollimas

Foto Maanus Hurt

Karula lindudel on tänavu hästi läinud

2004. aasta kevadel ja suvel viidi Karula rahvusparkis läbi **kakkude ja rähnide inventuur** selgitamiseks nende populatsioonide põhjal ka rahvusparki metsade üldist seisundit. Põhiosa välitöödest viidi läbi kaitseala põhja- ja lõunaosas olevates loodusmaastikes, et täpsemalt kindlaks teha varjulise eluviisiga haruldaste rähni- ja kakuliikide elupaigad.

Kokku tehti kindlaks seitse liiki rähne: musträhn, hallpea-rähn, suur-kirjurähn, valgeselg-kirjurähn, väike-kirjurähn, laanerähn ja väänkael. Võrreldes vaatluste tulemusi 15 aasta taguste andmetega, selgub, et lisandunud on kindla haudelinnuna valgeselg-kirjurähn, kelle arvukust hinnatakse 2004. aasta seisuga 1-3 paarile ning samuti on suurenenud musträhni arvukus (12-20 paari). Tõenäoliselt on kadunud roherähn, keda 2004. aasta vaatlustel üldse kohata ei õnnestunud. Karula rahvuspark kuulub musträhni, valgeselg-kirjurähni ning laanerähni arvukuselt nende liikide kümne olulisema pesitsusala hulka Eestis.

2004. aastal vaadeldi nelja liiki kakulisi: värbkakk, kodukakk, händkakk ja kõrvukräts. Võrreldes 2004. aasta arvukuse hinnanguid 15 aasta taguste andmetega, selgub, et langenud on karvasjalg-kaku ja kõrvukrätsu arvukus. 2004. aastal hinnati nende liikide arvukust vastavalt 1-2 ning 1-4 paarile. Karula rahvuspark kuulub händkaku, värbkaku ja karvasjalg-kaku arvukuselt Eesti kümne olulisema pesitsusala hulka.

Rähnliste ja kakuliste liigiline koosseis ja arvukus kinnitavad rahvusparki metsade head ökoloogilist seisundit. Vaatluste käigus ei leitud ühtegi olulist elupaika, mida oleks raietegevusega kahjustatud. Kvaliteetsete elupaikade säilitamine on parim, mida rähnide ja kakkude heaks saab teha. Raietegevuse suunamisel tuleb jätkuvalt arvestada järgmiste metsade majandamisõuetega:

* kopra poolt üleujutustega kahjustatud lehtpuu-

metsad säilitatakse puutumatusena,

* raiete käigus säilitatakse maksimaalselt surnud jalalseisvad puid, kusjuures eelistatakse lehtpuid ja võimalikult jämedaid puid,

* raiete käigus säilitatakse maksimaalselt laialehiseid puid ning vanu ja suuri lehtpuid.

Kakuliste elupaikade soodsa seisundi tagamisel tuleb hooldada rohumaid ja võimalusel kasutusele võtta ka põllumaad kakkude elupaikade lähistel, eriti Silla, piiri, Laukasilla, Luukina talu maadel ning Apja külas.

Edukas oli must-toonekure kaitse projekt

Kaks aastat on väldanud SA Keskkonnainvesteeringute Keskus poolt finantseeritud projekt "Röövloomade arvukuse reguleerimise tulemuslikkuse väljaselgitamine must-toonekure pesapaikades Karula rahvusparkis". Projekti tegevustena reguleeriti metsnugise arvukust must-toonekure pesitsusala lähiehitistes, puhastati võsast umbes 350 meetrit vooluveekogude kaldaid parematel must-toonekure toitumisaladel, viidi läbi terve rida vaatlusi toitumisaladel ja pesapaikades ja analüüsiti kahe aasta töö tulemusi.

Projekti tulemusena selgitati välja peamised tegurid, mis on viinud viimastel aastatel alla must-toonekure pesitsusedukuse. Nendeks on: pesapogade hukumine metsnugise rüüste tõttu, toitumisalade kvaliteedi langemine (kraavi- ja oja kallaste kinnikasvamine, mistõttu on kurel raskendatud saagi püüdmine ning toitumisalale laskumine ja sealt lendu tõusmine) ning ühel korral ebaõnnestus pesitsus inimesepoolse häirimise tõttu.

Projekti otseseks väljundiks on selleaastane must-toonekure edukas pesitsus Pautsjärve pesapaigal, kus kasvatati üles kaks pesapoega.

Kaili Preismann, Mati Urbanik,
Karula RP Administratsioon

Vanade hoonete säilitamisest

Tänu Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskuse toetusele sai käesoleval aastal korrastatud neli hoonet ja üks hoone sai osaliselt katuselaastu.

Tegemist on kolmandat aastat käiva hoonete taastamise projektiga. Selleaastane eraldatud summa oli 170 500 krooni.

Projekti eesmärk oli säilitada erilise rahvusliku väärtusega kultuuripärandit ja rahvuskultuuri ning aidata kaasa selle tutvustamisele. Samuti on projekti eesmärk propageerida kohalike elanike seas vana maastikupilti ja traditsioonilist elulaadi.

Projekti raames korrastati Mundi rehi - vahetati mädanenud palke, aeti seinad sirgeks, vahetati katus; Suure-Mändiko aida taastamiseks anti omanikule laast ja palgid; Rebasemõisa karjamõisa kahel hoonel koristati ära lagunenu ja avariiohtlikud katused; Püssa rehe taastamiseks anti omanikule osaline katuselaast.

Projekti tulemusena korrastatud Mundi rehi.

Foto Henno Peegel

Käesolevaks aastaks on projekt lõpetatud, uueks aastaks on esitatud uued taotlused. Ootame ja loodame.

Henno Peegel
kaitsekorra spetsialist

Karula rahvusparki põllumajanduslooduskaitseline europrojekt hakkab lõppema

2001.a. aastal Karula Rahvusparki poolt algatud projekt "Natura 2000 elupaikade alalhoidmine Karula rahvusparkis" hakkab jõudma lõpule. Nimetatud projekti eesmärk oli taastada ja hooldada Karula rahvusparki alal asuvaid poollooduslikke kooslusi ja aidata kaasa euroopa mastaabis ohustatud linnuliikide nagu rukkirääk ja väike-konnakotkas arvukuse tõusule, tutvustada Karula rahvusparki üritusi ja koolitusi korraldades, ehitada välja uued matkarajad, püüda kaasa aidata Keskkonnaministeeriumil ja Põllumajandusministeeriumil välja töötada rahvusparki sobiv põllumajandustoetuste süsteem.

Nüüd projekti lõppedes on ehk hea heita pilk tagasi ja vaadata mida head on ühe järjekordse "europrojektiga" suudetud korda saata.

Projekti alguses telliti Pärandkoosluste Kaitse Ühingult täiendavad inventuurid, et selgitada, kui palju ökoloogiliselt väärtuslikke rohumaaid rahvusparkis kokku on ja millises seisukorras need on. Selgus,

et botaanilist väärtust omavad ca 500 ha rohumaaid, keskmise suurusega 2 ha ja neist ca 300 ha oli olnud eelnevatel aastatel põllumajanduslikust kasutusest väljas, osa juba kaetud tiheda võsaga. Olukorra tegi keeruliseks just see rohumaade mosaiiksus (keskmise suurus vaid 2 ha) samuti raske reljeef (nõlva kalle tihti üle 30 kraadi) aga ka liigniisked soostunud niidud, mida vanasti niideti käsitsi. Polnud mingit lootust, et keegi hakkaks turumajanduse tingimistes selliseid lappe ilma täiendava rahalise toetuseta hooldama ja toetust maksti siis vaid Keskkonnaministeeriumi kaudu loodushoiutoetusena.

Kuna iga projekti, ka "europrojekti" eelarve on pii-

ratud siis otsustasime hooldamiseks välja valida 250 ha looduslikke rohumaid ja lisaks 100 ha väike-konnakotkale olulisi alasid, mille hooldamine tuleks projekti vahenditega kindlasti tagada. Projekti vahenditeks olid lisaks eurorahale ka loodushoiutoetused.

Mis sai ära tehtud rohumaa hooldamisel

- rahvuspargile osteti traktor koos rohumaa taastamise, niitmise ja heina kogumise tehnikaga, tööd sai kohalik elanik, projekti tööline-tractorist

- 2002-2003.a. puhastati 70 ha rohumaid sinna kasvanud võsast - tööde läbiviijatena eelistati kohalike elanikke

- taotluste alusel osteti rahvuspargile 22 lammast, 2 eesti tõugu hobust ja 11 lihavesi ning anti need pool-looduslike koosluste hooldamiseks kohalikele elanikele tasuta kasutusse

- käesoleval aastal hooldati 380 ha rohumaid, mida ühel või teisel viisil toetati projekti raames, lisaks veel üle 300 ha rohumaid, mida hooldati ainult PRIA kaudu makstavate pindalatoetuste raames.

Positiivne märk

Meeldiva üllatusena tekkis rahvusparki projekti ajal mitu uut karjakasvatustalu - enamasti noored ja keskealised inimesed linnadest ja Eestimaa teistest piirkondadest, tänu kellele on kaitsealal peetavate lihavesi arv tõusnud nullist sajani ja endise 100 lamba asemel sööb karjamaadel rohtu neid juba üle 200. Ka hobuste arv, mis 2001.a. oli kahanenud 1-ni, on tänaseks tõusnud 14-ni.

Püüdsime ka neid "uustulnukaid" projekti vahenditega aidata. Tihti ei olnud probleemid mitte ainult finantsvahenditega seotud, ette tuli ka maa kasutamise juriidilisi ja lihtsalt planeerimise probleeme, millega tuli kokku puutuda. Sel aastal osales rahvuspark näiteks põllumaa deklareerimise rallis, kartes, et muidu jäävad paljud väärtuslikud niidud nii era- kui riigimaal deklareerimata ja ilma põllumajandustoetusteta on nende saatus üheselt otsustatud.

Kas rohumaa hooldamine vastab ikka looduskaitse ootustele?

Sellele küsimusele vastamiseks korraldati välja valitud katsealadel järgmised seired:

- botaaniline seire
- selgrootute seire
- linnustiku seire.

Arusaadavalt on paariaastane rohumaa hooldamise periood liiga lühike, et põhjanevaid järeldusi teha, aga seirajate poolt tehtud ettepanekuid üritasime oma tegevuse planeerimisel jooksvalt arvestada ja positiivne nihe on toimunud katsealade selgrootute liigirikkuse suurenemise ning rukkirängu arvukuse tõusu suunas. Kindlate järelduste tegemiseks peab seire jätkuma ka pärast projekti lõppemist.

Rohumaa taastamiseks ja hooldamiseks osteti rahvuspargile traktor koos vajaliku tehnikaga. Foto René Freiberg

Koolitused ja nõupidamised

Ega siis raha ja tehnika üksi midagi ära tee, ikka inimest on kah vaja ja mitte lihtsalt inimest, vaid sellist, kes oma tegemisi mõistlikult hinnata ja kaaluda mõistab.

Projekti raames korraldati mitmed koolitused ja nõupidamised, neist mõned:

- traditsioonilise ehituse koolitus
- jätkusuutliku metsamajandamise koolitus
- Natura 2000 alane koolitus
- põllumajanduslikud nõupäevad koos PRIA esindajatega

- konverentsid Tartus "Loodus ja inimene - maa kasutamine, eile, täna, homme" ning "Keskkonnasõbralik põllumajandus - kas ka tulus?"

Matkarajad

Niidud, metsad, sood, järved ja mitmesugused kõige vägevama poolt loodud taimed ja loomad on ju toredad küll, aga ega neid ainult "roheliste" rõõmuks ja eurodirektiivide täitmiseks hoita, ikka lihtsurelike silmarõõmuks kah. Sellepärast valmisidki projekti käigus uued tähistatud matkarajad:

- 38 km pikkune jalgrattarada
- 14 km pikkune jalgrattarada
- 37 km pikkune jalgsimatkarada
- 15 km pikkune suusarada.

Loodetavasti meelitavad need juurde külastajaid ja annavad sissetulekut piirkonnas arenevale puhkemajandusele. Tekkinud on juba jalgrataste ja suuskade laenutamise võimalus, endiselt kesised on aga ööbimisvõimaluse valikuvõimalused.

Muud projekti tegemised

- valmis uus kaitse-eeskirja eelnõu, et see oleks mõistlikult kasutatav muutunud keskkonnakaitse õigusruumis

- alustati kaitseväärtusteatiste väljastamist, milles kirjeldatakse iga konkreetse eramaatüki väärtusi ja hooldamise soovitusi
- koostöös OÜ Vesilinnuga valmis Karula rahvusparki tutvustav film
- Karula rahvuspargi koduleht internetis (www.karularahvuspark.ee) sai uue näo ja koostöös AS Regioga seoti sellega kaardirakendus, kus huvilised saavad rahvusparki puudutava kaardiinfoga tutvuda.

Mis mured tuleviku suunal

“Europrojektid” on ju toredad küll, aga kuidas tagada mõistlik ja keskkonnasõbralik maakasutus pikemas perspektiivis? Esile tooksin probleeme, mis mulle isiklikult praegu kõige teravamad tunduvad:

- mahetoodete turustamine - riik peaks selgemalt näitama oma suhtumist mahetoodangusse propageerides selle tarbimist vaatamata kallimale omahinnale (näit. mahetoodete eelistamine toiduainete hangetes riigiasutustele, koolidele jne.), lõdvendama peaks mahetoodangu käitlemise nõudeid, et saaksid tekkida näiteks väiketapamajad “roheline liha” turustamiseks;
- koostöö Keskkonnaministeeriumi ja Põllumajandusministeeriumi vahel peab paranema - ühes liiva-kastis tuleks püüda mängida ühtede reeglite järgi nii toetuste suuruse kui nende saamiseks vajalike keskkonnanõuete täitmise osas, et ei tekiks olukorda, kus

teraviljakasvatuseks vähesobiv ala kuid väärtuslik looduskooslus küntakse üles vaid teraviljatoetuse saamise eesmärgil, sest viimane on suurem;

- seni mitte rakendatud põllumajandusliku keskkonnatoetuse meetmed s.h. pool-looduslike koosluste hooldamise toetuste süsteem tuleks käivitada 2005. aastal, nii nagu algselt Põllumajandusministeeriumi poolt planeeritud, et väiketalunik ei saaks järjekordset hoopis kubemesse, kui euroliitumise eel lubatud eurod tulemata jäävad ja hoopis kulud mitmekordseks tõusevad;
- riigimaade kasutamise probleem kaitsealadel - puudub väljatöötatud protseduur, kuidas riigile kuuluvat maad saaks välja rentida selliselt, et oleks tagatud kaitseala kaitse-eesmärkide täitmine.

Loodetavasti leiavad need probleemid peatselt lahenduse ning käimasolev EL ühtse põllumajanduspoliitika reform täidab oma eesmärgi ja elu maapiirkondades ning ühtlasi ka väiketalud ei lakka olemast.

Projekti finantseerisid Karula RP, Euroopa Liidu LIFE- Nature programm, Keskkonnaministeerium, Põllumajandusministeerium, Eestimaa Looduse Fond, Antsla ja Karula vallad.

René Freiberg
Karula RP LIFE projekti koordinaator

Keskkonnasõbralik põllumajandus areneb Eestis visalt

Kuigi Eestis on olemas kõik võimalused keskkonnasõbraliku põllumajanduse arendamiseks, areneb see meil üsna visalt, tõdeti novembri lõpus Tartus aset leidnud konverentsil «Keskkonnasõbralik põllumajandus – kas ka tulus?»

Konverentsi nimes peidetud vastuolu tõi kõige paremini välja lihavede kasvatav Kalmer Visnapuu. Ühelt poolt on Eestis kõik tingimused lihavede kasvatamiseks. Rannikul ja Lõuna-Eestis on ohtralt karjamaad, kus intensiivne põllumajandusennast ei õigusta ning kus lihavede kasvatamine aitab säilitada ka pärandkooslusi. Samuti on Eestis olemas lihavede kasvatamiseks piisav kvoot, millest praegu on täidetud ehk neljandik. Kuid sellegipoolest ei taha igati loodusõbralik lihavedekasvatuse meil kuidagi hoogu sisse saada.

Kalmer Visnapuu hinnangul seisneb kõige suurem takistus selles, et eestimaalased ei ole harjunud sööma kvaliteetset lihavedeliha, mis maksab enesestmõistetavalt enam kui tavalise piimavede liha. Lihavede liha hindavad küll Eesti eliitrestoranid, ent nende ostetavad lihakogused on üpris marginaalsed. Kuid lihavedekasvatavad pole siiski lootust kaotanud, kaheksa suuremat kasvatajat on asutanud ühistu Eesti Lihavede, mille raames hakatakse välja töötama kaubamärki «Looduslikult karjamaalt».

Kitsed kärneriteks

Tunduvalt optimistlikuma pildi lambakasvatusest maalis aga Sireli talu peremees Tiit Kaivo. Nõudlus kodumaise noorlamba liha järele on täiesti olemas ja kuigi eluskaalu hind jääb alla Euroopa Liidus maks tavale, annab see võimaluse ära elada. Halvem lugu on villaga, mille müügist saab heal juhul tagasi pügamistasu, kuid kuna on säilinud kodumaine parkimistööstus, siis võib korralikult töödeldud naha hind küündida isegi 1000 kroonini.

Lambapidajate sissetulekuid on aidanud suurendada ka EL-i põllumajandustoetuste süsteem.

Lammaste populaarsust suurendab ka tõik, et looduskaitsealad on asunud oma kaitsealuseid maastikke hooldama lammaste abil, sest niitmine võib nii mõnigi kord osutada karjatamisest kallimaks. Seetõttu võib ühe hektari hooldamisel 2-3 lambaga maist oktoobrini lambapidaja teenida kuni 1000 krooni. «Kui kõiki tululiike kokku arvata, siis saab lamba tulukust vabalt võrrelda teiste tootmisharude omadega,» nentis Kaivo.

Merit Mikk Ökoloogiliste Tehnoloogiate Keskusest rääkis oma ettekandes mahepõllumajanduse arengust nii Eestis kui Euroopas, kus alates möödunud sajandi 90-ndatest on toimunud väga kiire areng. Praegu tegeletakse EL-is mahepõllumajandusega 5,5 miljonil

hektaril ning siinkohal on liider Itaalia, kus mahedalt viljeletakse 1 miljonil hektaril.

Turustamine puudulik

Kuigi mahetootmise organiseeritud areng algas Eestis juba 1989. aastal, kasvatati meil möödunud aastal maheköögilja ainult 50 hektaril ning sama suurel pinnal kasvatati ka mahepuuvilju. 82 protsenti kogu mahemaa kasutuse struktuurist moodustavad aga rohumaad.

Merit Mikk tõi siinkohal välja sama kitsaskoha, mis oli lihaisekasvatajatel – nõrk turustamine. Enamasti toimub taludest otsemüük ning sisuliselt puudub töötlemine. Seetõttu pole midagi imetada, kui paljud mahetootjad müüvad oma kauba tavatootena. «Vaadates aga meie tarbijate ostueelistusi ning teiste kogemusi, võib väita, et mahepõllumajandusel on meil väga suur arengupotentsiaal,» oli Merit Mikk kindel.

Konverentsil räägiti veel ka põlumehe ja looduskaitsete suhetest, mis pole kaugeltki vastandlikud ning meil juba kaduma kippuvatest tõugudest, nagu eesti maakari ja eesti hobune, kelle kaduvikku minekule on entusiastid saanud viimasel minutil käe ette panna.

Karula lihavesi.

Foto René Freiberg

Konverentsi läbiviimist toetas Eesti Vabariigi Põllumajandusministerium.

Sander Silm
sander@greengate.ee

J Ä R E L V A L V E P Ä E V I K

Järevalvepäevik

Sirvime jälle järevalvepäevikut ja seekord võtame vaatluse alla perioodi 20. septembrist kuni 5. detsembrini. Selle perioodi jooksul viidi läbi 44 reidi, millede käigus avastati 13 rikkumist.

Nendest neli olid kalapüügieeskirjade eiramisest tingitud rikkumised. Näiteks 23. septembril avastati ebaseaduslik nakkevõrk Ähijärvel. 25. septembril leiti 100 konksuline põhjaõng Ähijärvest. Mähkli järvest leiti 28. septembril viis ankurdatud unda. Ubajärvest leiti 27. septembril neli mahajäetud ujuvunda.

Sügiseseid reidid järvedele on meil viimastel aastatel traditsiooniliseks saanud. Septembrikuu jooksul katsume kõik populaarsemad kalajärved võrgutragiga läbi traalida, et talveks ei jääks sinna mahajäetud võrke. Aeg-ajalt oleme selliseid ikka leidnud. Kõige koledam leid oli möödunud aasta Ubajärvel, kust saime roogu peidetud võrgu koos kümnekonna mädanenud haviga. Ka tänavu sügisel avastasime Ubajärvel mitu mahajäetud ujuvunda, ühe otsas umbes kolmekilone surnud havi.

Mahajäetud püünistest teevad kõige rohkem kurja niinimetatud hiina võrgud. Need vajuvad sinna kinnijäänud kalade raskuse mõjul põhja ja kui kala ära

laguneb, siis tõuseb kergemaks muutunud võrk jälle pinnale ning püüab edasi.

Aruküla piirkonnas varastati piiritähiseid umbes 2 km ulatuses ja kaks korda lõhuti reservaadi tähi-seid.

Prügi ebaseadusliku mahapanekuga oli tegemist kuuel korral. Eriti hull on prügi suhtes olukord Kalle ja Ödre järve piirkonnas. Mina ise olen tänavu aastal sealt piirkonnast kokku korjanud ja ära toonud peaaegu 2 m³ prügi.

Selline seekordne "Järevalvepäevik" sai.

Tahaks teile kõigile veel südamele panna üht väga olulist asja. Kui märkate rahvuspargi maadel mingit ebaseaduslikku tegevust, olgu see kas röövpüük, prügi mahapanek, salaküttimine, hulkuvad koerad või kahtlane metsaraie, siis teatage sellest kohe telefonile 529 0388. Helistada võite ööpäevaringselt.

Mati Urbanik,
järevalvetöötaja

TARUPETTAI

KARULA RAHVUSPARGI INFOLEHT

Karula Rahvusparki kontor
ja külastuskeskus
on avatud
E-R kell 9-17.

Address:
Ähijärve küla,
Antsla vald, 66405
Võrumaa.

Tel. 782 8350 ja
525 1552.

Faks 782 8350.

Järelvalvetöötaja telefon
ööpäevaringselt 529 0388.

E-post:

kiri@karularahvuspark.ee

Välja antud Sihtasutuse
Keskkonnainvesteeringute
Keskus toetusel.

KAASTÖID JÄRGMISESSE
INFOLEHTE OOTAME
KUNI 1. MÄRTSINI 2005.

VAATA MEID KA INTERNETIST:

www.karularahvuspark.ee

Kombed ja pruugid

Kui laps vanal kuul
sünnib, siis saab ta
vana näuga, siis pead
välja minema ja ütlemä:

"Kuu vanas, lats
noores!

Esä, emä hel'des!
Jahu matt jaksas!
Leiva kikk kin'mas!"
siis saab temast ilus ja
rikas inimene.

HÄID PÜHI!

Valmis on saanud Karula rahvusparki inglisekeelne kodulehekül

Peale eestikeelse kodulehe on nüüd valmis saanud ka Karula rahvusparki inglisekeelne kodulehekül. Nüüd on võimalik ka nendel inimestel, kes eesti keelt ei mõista, aga inglise keelest aru saavad, kodulehekülje kaudu teada saada Karula rahvusparkist ning siinsetest väärtustest ja tegevustest.

Lisaks kodulehele tõlgiti inglise keelde ka Karula Rahvusparki Ähijärve Õppekeskuses näidatav multimeedia-programm.

Selle kaudu on hea võimalus mujalt tulnud inimestele, kellel pole aega ise kõigi siinsete loodus- ja kultuuriväärtustega tutvuda.

Olmejäätmete valikkogumine Karula Rahvusparki Ähijärve Õppekeskuses

Alates novembrikuust ootavad rahvusparki keskkuses kaks eri kogumiskonteinerit keskkonnateadlike inimeste aktiivset kasutust. Parki saab tuua plastist, klaasist, alumiiniumist, plekist ja kartongist joogipudeleid ning eraldi konteinerisse vanapaberit. Detailse juhise taaskasutatavate jäätmete sorteerimisnõuete kohta saab leida leheküljelt http://www.ragnsells.ee/public/files/UUS_RS_poster_eesti.pdf

või küsida järele rahvusparki töötajate käest.

Valikkogumiskonteinerid rentis MTÜ Karula Hoiu Ühing koos Karula Rahvusparki Administratsiooniga aktiivselt Ragn-Sells.

Huvi korral võib konteinerite rentimise kohta küsida järele Ragn-Selli telefonil 15 155 või Karula Hoiu Ühingu projektijuhilt Ave Siilakult telefonil 53 483 654.

Karula külastajad aastal 2004

Tänavusi külastusandmeid sirvides võib nentida, et niru suvi on tugevalt mõjutanud Karula rahvusparki külastatavust. Kui mineval aastal loendati Ähijärve Õppekeskuses 4640 külastajat, siis tänavu on see arv vaid 2639. Ekskursioonigruppe astus keskest läbi 42 (kokku 1326 in), suurema osa neist (833) moodustasid õpilased. Välismaalasi loendati kokku 273, enamuses neist pärit Soomest või Saksamaalt.

Külastajate ootuste ja rahulolu väljaselgitamiseks viidi juulikuus Karula Rahvusparki Ähijärve Õppekeskuse infopunkti töötaja poolt läbi külastajate küsitlus. Laekunud ankeetide põhjal selgus, et rahvusparki kohta saadakse infot enamjaolt tuttavatel, sõpradel või sugulastel, harvemini kaitseala koduleheküljelt, vähem meedia vahendusel või infotrukistest. Valdavalt olid külastajad kuulnud siinsest ürgsest loodusest, ilusatest järvedest ja rikkast kultuuripärandist.

Enamuse külastajate jaoks on Karula käesoleva reisi ainus või tähtsam külastatav paik ning tegemist on korduvkülastusega. Kõik küsitletud saabusid rahvusparki pärastlõunasel ajal ja keskmine planeeritud viibimise aeg oli 2 päeva. Tuldi sõiduautoga, reisiseltskonnaks enamjaolt pere.

Külaskäigu motiividena nimetati

valdavalt looduselamuse saamist, sh tutvumist piirkonnaga, maastike ja kultuuripärandiga. Olulisel kohal oli lõõgastumine, loodusest õppimine, oma oskuste arendamine ja võimalus olla perega koos. Peale külastuskeskuse kavatseti külastada õpperadu, laagripaiku, Metsamoori pereparki talusid või tuttavaid. Planeeritavateks tegevusteks märgiti jalutuskäik looduses, loodusvaatlus, vähem matkamine ja õpperadade külastamine, uurimistööde läbiviimine, ujumine, seenekorjamine jms.

Hinnang seni kogetule oli üldjuhul väga kõrge, rahule jäädigi infopunkti pakutud teenindusega kui ümbritseva keskkonnaga. Viimasest sai enim punkte maastiku vaheldusrikkus, kirjalikud infomaterjalid ja infotahvlid. Rahulolematust põhjustasid viidastus, üldkasutatavad käimlad, jäätmekorraldus, telkimiskohad ja nende varustatus lõkepuudega. Infopunkti teenustest hinnati kõige kõrgemate hindepallidega suuliselt saadud infot, järgnesid infotrukised ja püsinäitus.

Küsitlustulemuste analüüsile järgneb järelduste tegemine ning nende arvestamine edasise külastustegevuse planeerimisel.

Merike Tsimmer,
külastuse ja loodushariduse spetsialist